नन्तरमेव यदानन्तेन दानेन 'अस्मिन्' यजमाने, ओदनरूपेण 'रेतसैव', हिरण्यरूपं 'रेतः', धारयति ॥

इति द्वितीयोऽनुवाकः ।

अथ तृतीयोऽनुवाकः ।

(१) द्वितीये ब्रह्मौदनोऽभिहितः। तृतीये रशनयाऽश्वबन्धनमभिधीयते। तत्रादौ ब्रह्माणं प्रत्यनुज्ञायते मन्त्रमुत्पादयितुं प्रस्तौति। "यो वै ब्रह्मणे देवेभ्यः प्रजापतयेऽप्रतिप्रोच्याश्वं मेध्यं बध्नाति। आ देवताभ्यो वृश्च्यते। पापीयान् भवति। यः प्रतिप्रोच्य। न देवताभ्य आवृश्च्यते। वसीयान् भवति" इति। 'यः' अश्वमेधयाजी, देवार्थं प्रजापत्यर्थञ्च वर्त्तमानं यागयोग्यं 'अश्वं', ऋत्विग्रूपाय 'ब्रह्मणे', स्वयं 'अप्रतिप्रोच्य' अनुक्त्वा, तदनुज्ञामलब्ध्वा 'बध्नाति'। सोयं 'देवताभ्यः', 'आवृश्च्यते' विच्छिद्यते, तदनुग्रहाभावात् 'पापीयान्' अतिशयेन दरिद्रः, 'भवति'। 'यः', तु ब्रह्मणे तस्मै 'प्रतिप्रोच्य' तदनुज्ञां लब्ध्वा, बध्नाति। सोयं 'देवताभ्यो न', विच्छिद्यते तत एवातिशयेन धनवान् भवति ॥

(२) इदानीं मन्त्रमुत्पाद्य तदीयं तात्पर्यं दर्शयति। "यदाह। ब्रह्मन्नश्वं मेध्यं भन्त्स्यामि देवेभ्यः प्रजापतये तेन राध्यासमिति ब्रह्म वै ब्रह्मा। ब्रह्मण एव देवेभ्यः प्रजापतये प्रतिप्रोच्याश्वं मेध्यं बध्नाति ॥ १ ॥ न देवताभ्य आवृश्च्यते।